

Lipos 10. 30 9/11/11 N°=1-30
45 111

4/X 932

ERDELYI ÉLET

POLITIKAI,
TÁRSADALMI,
MŰVESZETI ÉS,
KÖZGAZDASÁGI
HETILAP

477

BCU Cluj University Library Club

**Uj évi
szám**

Biblioteca Universităţii Regale Ferdinand I.
din CLUJ.
M. 1071 1932
EXEMPLAR LEGAL.

rad, 1931
jan. 1.

ARA 20 LEI.

XX. évi.
1. sz.

Kül- és belföldi gyógyszerkülönlegességek

Vojtek gyógyszer-tár

Nem kell angol partiárut ügynöktől venni

féláron kap

angol ujdonságot

J. SCHUTZ-nál Arad, Str. Eminescu 2.
(v. Deák Ferenc-uca)

WEISZ LIPÓT FOTOSZALONJA

Bulevardul Regina Maria No. 22.
(Dáciával szemben) — Gyermek-, portrait és interieur felvételek a legszebb kivitelben eszközöltetnek.

**Házak vételét
és eladását közvetíti**

Herzog Sándor

Str. Bratianu 15. (Weitzer-ucca)

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . 600 lei
Félévre . . . 300 lei
Negyedévre . . . 150 lei
Az egyes szám ára 20 lei
Ó-Romániában . 20 lei
Jugoszláviában 4 dinár
Csehszlovákiában 4 c. k.
Amerikában 1 évre 5 d.

Telefonszám 520.

Megjelenik minden hó 1-én, 11-én és 21-én. Hirdetések közve-
lenül a kiadóhivatalhoz küldendők vagy bármelyik hirdető író-
utján is feladhatók. A hirdetések díja szövegoldalon 8 lei, hirdeté-
s oldalon 6 lei négyzetcm.-ként. Nyílttér rovatban 50 lei, szöve-
g közti részben 32 lei a sordíj.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Arad, Str. Cloșca (Szent László-u.) 2.

Előfizetési árak egy évre: vállalatoknak, nagykereskedőknek és külföldre
1000 lei, nyugdíjasoknak, köztisztviselőknek 300 lei.

ARAD, 1931 JAN. 1.

XX. ÉVF. 1. SZ.

FŐSZERKESZTŐ:

GELLER ÖDÖN

Tudniillik . . .

Irta Hegedűs Nándor országgy. képviselő

Lehetséges volna-e, hogy Herczeg Ferenc, a Reviziós Liga elnöke eljöjjön Romániába, itt hetekig beutazza egész Erdélyt, meghallgassa a magyarokat, buzdítsa őket kitartásra, fogat összeszorító várakozásra intse őket, mondván: csak türelem, minden másképpen fordul, van fejlődő, erősödő Magyarország, ennek pedig egy Reviziós Ligája, amely az elszórtan élő többi magyar testvérekről nem fog megfeledkezni?

Micsoda képtelenség!

(Tudniillik 1907 után, amikor Jorga Miklós vette át a vezető szerepet a bukaresti „Liga Culturala“ nevű irredenta dákó-román egyesületben, Jorga ebben a minőségben, mint valóságos vizsgáló biztos, bejárta Erdélyt, ott a románságot apróra kikérdezte, beléjük új lelket öntött, egy szebb jövővel biztatta őket, közben adatokat szerzett az erdélyi román népről kiadott kétkötetes magyarelles munkájához és Jorgát ebben az utazásában nem háborgatta senki, sem lapok, sem hatóságok nem vettek tudomást róla).

Lehetséges volna-e, hogy a romániai kisebbségek: magyarok, németek, ukránok közös kisebbségi tanácskozásra gyűljenek össze, itt a román belpolitikára nézve nagyfontosságú határozatokat hozzanak, kimondják a kisebbségek szövetségének megalakítását és erre a kisebbségi kongresszusra Magyarországról is eljöjjön néhány politikus, mondjuk Klebelsberg Kunó gróf közoktatásügyi miniszter és Perényi

Rögtön szépít a világhírű
»Margit«-crem
GEA-KRAYER TIMIȘOARA

Zsigmond báró, az irredenta szellemű TESZ. (Társadalmi Egyesületek Szövetségének) elnöke és aktíve irányítsa ezt a kisebbségi megbeszélést?

Micsoda képtelenség!

(Tudniillik a hajdani magyarországi román nemzetiségiek 1895 augusztus 10-én Budapesten kongresszust tartottak, amelyen elhatározták, hogy a magyar állam nemzeti jellegének megváltoztatására törekednek, ezért a célért nemzetiségi szövetséget alkotnak, az európai közvéleményt Magyarország belpolitikai viszonyairól tájékoztatják, a király elé memorandumot terjesztenek és ezen a fontos kongresszuson mindvégig jelen volt Arjon Virgil bucaresti román vallás- és közoktatásügyi államtitkár, valamint Periteanu Buzeu, a Nagyromán Liga Culturala főtitkára és senki nem zavarta őket, jöttek-mentek, mintha csak színházakat látogatnának vagy ártatlan kirándulásokat tennének).

Lehetséges volna-e, hogy a romániai magyarságban, vagy a Magyar Pártban szakadás vagy nézeteltérés álljon be, a magyarság két veszekedő frakcióra oszlik és akkor megérkezzék Budapestről — mondjuk — Pesthy Pál volt igazságügyminiszter, az egységes-párt elnöke és Bethlen István gróf magyar miniszterelnök megbízásából heteken át addig tárgyal a magyarság egyes csoportjaival, amíg sikerül őket kibékíteni és a Magyar Párt egységét helyreállítani?

Micsoda képtelenség!

(Tudniillik 1896 után heves ellentétek keletkeztek az akkori nemzeti pártban. Goga és barátai kiméretlenül támadták Goldisékat és Vaidáékat, az erdélyi román közélet viszhangzott a két tábor harci lármájától és akkor a romániai liberálpárt elküldte Aradra Stere Constantint, aki jó hosszú ideig pertraktált a két hadviselő fél között. Sikerült is végül kibékíteni őket, elsimitani az ellentéteket, 200.000 aranylej áldozattal az aradi román sajtó nehézségeit is eliminálni és Stere jött és tárgyalt és hazament anélkül, hogy bárki egy rossz szót szolt volna hozzá).

Lehetséges volna-e, hogy Grandi olasz külügyminiszter legutóbbi magyarországi látogatása alkalmából Bethlen István magyar miniszterelnökkel auton kirándulást tegyen és váratlanul, a román kormány megkérdezése nélkül, az autóval egyszer csak bekanyarodjon Nagyváradra, ezt a várost és környékét az olasz külügyminiszternek megmutassa és megmagyarázza neki Nagyvárad jelentőségét magyar szempontból?

Micsoda képtelenség!

(Tudniillik 1914 tavaszán Szaszanow orosz külügymi-

MENYASSZONYOK!

Szerencsétlőzö karikagyűrűk, valamint legszebb briliáns, arany és ezüst ékszerek karácsonyi ajándéktárgyak mélyen leszállított áron beszereshetők:

VÖLEGÉNYEK!

Hirsch Jenő óra- és ékszerüzletében Arad, Str. Berthelot. Kérem kirakataim megtekintését

niszter látogatást tett Szinajában és autón Bratianu Jonel társaságában megtekintette a Kárpátokat, az autó egyszer csak váratlanul átsuhant a predeáli határvonalon, betöfögött Brassóba, ahol Bratianu megmutatta az orosz külügy-miniszternek az erdélyi városok szépségeit, aztán pár órai kirándulás után visszamentek Szinajába és senki fel nem tartóztatta és nem molesztálta őket).

Lehetséges volna-e, hogy Nagyváradon a Szigligeti Társaság irodalmi jubileumot tartson és ezen megjelenjenek tömegesen az exponált politizáló budapesti magyar írók és a banketten irredenta izü beszédeket tartsanak, a magyarságot felhívják, hogy minden szem tekintsen Budapest felé és onnan várja és lesse a napfelkeltét?

Micsoda képtelenség!

(Tudniillik 1911-ben egy román irodalmi ünnepségen megjelent Aradon a bucaresti politikai és irodalmi világ színe-java, ott zajos és lelkes hangulat mellett pohárköszöntőket mondtak és fennen hirdették a Slavici féle jelmondatot, hogy a nap minden román számára Bukarestben kel fel).

A fenti cikk abból az alkalomból íródott, hogy Aradon eljárást indítottak a Magyar Párt ellen, mert egy közművelődési előadásán Burián János tanár teljesen szakszerű irodalmi csevegést tartott.

Krisztkindli-esetek az adófronton

Konflislovak államkoszton

Közvetlenül karácsony előtt történt, hogy az adóvégrehajtók megindultak a Pernyáva városrész „renitens” adóalanyainak megrendszabályozására.

Legelőször néhány adóhátralékban levő konflistulajdonoshoz tértek be. Az első számú konflistulajdonos, egy öreg pernyávai román ember, nyomban bejelentette, hogy pénze nincsen. Még arra se, hogy a gyerekeinek egy kis karácsonyfát állíthasson.

— A városi autobus teljesen tönkretett — panasolta el — és igen sokszor még a lovam takarmányának az árát sem keresem meg.

— Hát ezen nem segíthetünk — válaszolta a szigoru

FEHÉR KERESZT
KABARÉ
JANUÁR I MŰSORA

CARILLO ESTRANGO

HA JÓT AKAR, KÉRJEN SPECIÁLIS
LIA-SÜTEMÉNYT.

adóvégrehajtó — és ha nem fizet, hát elvisszük a lovát és a kocsiját.

A tulajdonos egy ideig tiltakozott, de aztán látta, hogy nem ér semmit a tiltakozás, belenyugodott a változhatatlanba.

— Egyet mondok az uraknak — jelentette ki — az a ló és az a kocsi egyedüli kereseti forrásom. Ha nem lehet másképp, vigyék el. De ha bármelyiknek a legesekélyebb baja történik, beperelem mindnyájukat.

Igy jártak több helyen az adóvégrehajtók karácsony előtt Pernyáva városrészben. És körutjuk eredményeképpen három teljesen felszerelt konflikt, egy bérautót szállítottak be az aradi pénzügyigazgatóságra. Meg kell állapítani, hogy Caba Gyula pénzügyigazgató egyáltalán nem örült a konfliktzolt végrehajtóknak. Sőt, mikor bejelentették neki, hogy az egyik adóalany perrel is fenyegetődzik, ha nem vigyáznak a lovára, szemrehányón tekintett a végrehajtókra. De hát nem volt mit csinálni, kiadta a rendeletet, helyezték el a lovakat és gondoskodjanak ellátásukról. Még szerencse, hogy az autótaxit nem kell etetni. A lovak még mindig ott vannak, egy embert kell tartani, aki gondozza őket és még igen jó lesz, ha kiváltják őket. Mielőtt még többet ennének, mint amennyit az adótartozás összege kitesz. Lehetséges, hogy mire e sorok napvilágot látnak, a konflikttulajdonosok, akiknek végeredményben szükségük van egyedüli kenyérkereseti szerszámukra, méltányos megállapodást fognak kötni a pénzügyigazgatósággal.

Ugyanabban az időben egy másik végrehajtóval, ugyancsak a Pernyávában történt a következő épületes eset.

Egy vasesztergályosnál foglaltak és egyéb hiányában lefoglalták a lakásban álló satut. Azonban ez a szerszám be volt szerelve a padlóba és a végrehajtó azt sem tudta, hogy kezdje meg a leszerelését. Végül magához az adóalanyhoz fordult, aki kárörvendő mosollyal nézte a kinlódását:

— Kérem legyen olyan szives és segítsen leszerelni.

— Dehogy segítek — felelte nyugodtan az iparos — nem vagyok köteles erre. Ha el akarja vinni, hát szerelje is le.

A végrehajtó megint próbált, persze sikertelenül, majd azt az ajánlatot tette az esztergályosnak, hogy szerelje le a satut, a munkadíját majd leszámítják az adóból. Az iparos nem volt hajlandó kötélnek állni. A végrehajtó feladta a küzdelmet:

Fehér Kereszt nagyszálló Arad

A város központjában, ujonnan átalakítva, központi melegvízfűtés, hideg- meleg folyó víz. Utazóknak kedvezmény!

Tiszta, Elegáns, Olcsó.

Művészi fényképek

és levelező lapok jutányos áron

művészi kivitelben. Műterem Arad, Bul. Reg. Maria 8.

Nagy Géza

műtermében
készülnek

— Majd visszajövök egy szakemberrel és leszereltetem —
ígérte nagy mérgesen.

A satu még ma is háborítatlanul a helyén áll, a végrehajtó azóta nem jelentkezett.

Ilyen és ehhez hasonló esetek történtek az aradi adófronton, karácsony szent ünnepe előtt, az Urnak 1930-ik esztendejében.

Stix.

Könyvkereskedők kórusa: Kipusztultak a könyvvásárlók

Karácsony hete mindig a könyv hete is volt egyben. Ekkor vásároltak ajándékkönyveket, ami mégis a legolcsóbb ajándék volt és egyuttal a leghasznosabb is. Ma már nem az a helyzet. Ma már könyveket sem vásárolnak. Hiányzott a

karácsonyfa alól ez az aránylag legolcsóbb és leghasznosabb ajándék. Nem vettek könyveket, mert erre sem telt már.

Megkérdeztük az egyik aradi könyvkereskedőt, hogy mégis milyen könyveket vásárol legszívesebben a közönség? A könyvkereskedő ezt mondta:

— Engedje meg hogy ne feleljek mindjárt a kérdésére. Előbb néhány évvel hátrébb megyek. Amikor megjelent az első objektív hangon megírt háborus regény, óriási sikere volt. Csak úgy kapkodták. A kis adók konjunkturát szimatoltak és egymásután dobták piacra a háborus és hadifogoly regényeket. A közönség végül is csömört kapott ezektől a konjunktura-regényektől, amelyek között bizony nagyon sok volt a selejtes. Ma már nem is vállalkoznak háborus regények kiadására, akármilyen jó is a munka.

— A legelőkelőbb kiadóvállalatok is kénytelenek voltak az utóbbi időben kalandorregényeket kiadni, mert még ez látszott jó üzletnek a mai rossz gazdasági viszonyok között. Kiderült azonban, hogy *ez is csak konjunktura*. A detektív-regények sem olyan kelendőek, mint voltak. A Wallace-láz is szűnőben van. Nem veszik már majdnem mindig ugyanabban a sablonban megírt Wallace-regényeket. Wallace rövidesen a

Már a nagymamája is a Csokoládékirálytól

vásárolta U J É V R E

a csokoládé- és cukorkakülönlegességeket, mert leggazdagabb választék, legolcsóbb árak!

feledés homályába fog sülyedni, de sohase lehet tudni, hogy mikor lép helyébe egy új Wallace, aki külömbül írja meg detektivhistoriáit, mint az angol regénygyáros.

— Mégis milyen fajta könyveket vásárolnak most karácsony előtt?

— Semmilyeneket. Még néhány évvel ezelőtt garmadában álltak a pulton az előre megrendelt könyvek, amelyekkel karácsonyra örömet szereztek a könyvedvelőknek. Ma alig egy-két könyvet rendeltek. De ugynevezett futó vásárlók sincsenek. Verseskönyveket, novellásköteteket akár ki se adjanak, mert senkinek sem kellenek. Még regényt, ha jó hír előzi meg és nagyon olcsó, nagyritkán vásárolnak. Máskülömben alig vásárolnak. Hiába ez így van. Az embereknek nincs pénzük könyvre. Másra is alig telik, hogy jutna akkor könyvre? Elmondhatom, hogy a mi szakmánk a legszomorubb. Csakhogy nálunk ez az üzlettelenség nem a karácsony hetére lokalizálódik, hanem egész évben tart.

Legyen szerencsénk!

Rajtaütésszerűen, viharos lendülettel megindult a harc az árdragítás ellen — Németországban. Nem disputáltak és kalkuláltak sokat, nem keresték a „megfelelő embert“, ott volt a kancellár szakminiszttereivel, hármat, négyet odavett maga mellé

s kimondták, hogy ezentul ők: az árdirektórium — megkezdődik a harc, rajta!

Ez a direktórium nem teketóriázik sokat, csak azt mondja: **le az árral!** s akkor aztán mondhatnak beszédeket a világösszefüggésekről. Az árat, ahol azt az élet, a közgazdaság törvénye úgy követeli, lenyomják, — a diktatura komolyan veszi a dolgot: azért diktatura! Ilyen diktatura ellen semmiféle parlamentarizmus nem emel óvást vagy kifogást, ez: az élet diktaturája, az életé, amely alkalmazkodik a világ nagy nyerspiaci változásaihoz, amely alkalmazkodik az emberek dolgához és sorsához, fizetőképességéhez és vá-

Cipőket, hócipőket legolcsóbban Apponyi Testvéreknél A VÁROSHÁZZAL SZEMBEN

Olcsóságról
egyébeként is elismert

Szenásszi divatáruháza visszavonásig
gyári áron árusít
Arad, volt Karolina-uca sarkán

sárlóerejéhez. Mi aztán igazán nem nagyon reklamáltunk soha állami beavatkozást a magángazdaságba, nem nyafogtunk segítségért, nem lelkendeztünk semmiféle diktatúráért, legkevésbé közgazdaságban. De egy ilyen árdiktatura — erről most lehet beszélni.

Átmeneti intézkedésként: az átmeneti áldozatok világában. Nem rajongtunk az afféle programmokért sem, ha valaki kiáll és azt mondja, hogy ő „huszonnégy óra alatt megoldja a kérdést”, — mondjuk a drágaságot. De hogyha jön valaki, mint ahogy most Németországban jött ez az árdirektórium és azt mondja, hogy ő legrövidebben rendet csinál a magas árak közt, feltartóztatja az árak előnyomulását, akkor azt mondanók: legyen szerencsénk! Mert erre van szükség, az egész ország közgazdaságának erre van szüksége, árleszálításra, nagyobb olcsóságra és ami ezzel egyet jelent: több termelésre és — több haszonra, magángazdaság és kincstár számára egyformán.

De mi csak messziről álmodunk és sóhajtozunk az ilyen „német példa” után.

Emléksorok az »Erdélyi Élet« vesealbumába

II.

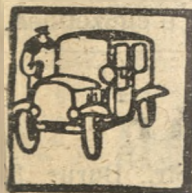
A temetkezési vállalkozó

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sokan irigylük a szakmámat, mert azt állítják, hogy ebben az üzemben nem csaplanhat a forgalom. Az emberek akár akarnak, akár nem, előbb-utóbb bejönnek a boltomba és csak eltemettetik magukat, ha nem akarnak összeütközésbe kerülni a közegészségügyi hatóságokkal. Hát az igaz, hogy az ember halandó, halnak is szorgalmasan, csak az a baj, hogy mindig a konkurrens vállalattal temettetik el magukat. A konkurrensok meg azt mondják, hogy nálam. Legtöbb konkurrenciát azonban a Chevra-Kadisa csinálja. Ideje már ezt az intézményt már megszüntetni. Nem igaz?

Az autótaxis

Mi vagyunk a modern fiakkeresek, a mai kor emberei, akik száguldó gépeikkel futkároznak az uccákon és bosszantják a közlekedési rendőrt. A rohanó idő tempójának mi vagyunk a képviselői. Ott ülünk a volan mellett és egyik szemünkkel az uccát figyeljük, másikkal pedig azt, hogy mennyit mutat a taxaméter. Megjegyzem, a pasas, ott hátul, szintén azt figyeli és mindig összerenzen, ha a tábla ugrik egyet. Pedig nincs ok az ijedtségre, mert ugyis jól bedresszirozott taxamétereink vannak, amelyek úgy működnek, ahogy jól esik.

A bankár barátnője

A legutálatosabb szó, amit az utóbbi időben kitaláltak: „gazdasági válság“. És mégis ezt hallom legtöbbször. A barátom közgazdasági szakelőadást tart nekem minden esetben, ha egy rongyos toilletet kérek, vagy ékszerkészletemet kívánom felrissíteni. A hosszú és unalmas dumából ez hangzik ki legsurübben: gazdasági krízis így, gazdasági válság úgy. A fene ott egye meg, a vége mindig az, hogy kiegyezünk 50 százalékra. A barátomnak ebben nagy gyakorlata van, mert egész nap kényszerezegyekedik. Ha börtönbe kerül, viszek neki be cigarettát, mert a szívem, az jó.

Az iparos

Jelszavam: Isten áldd a tisztet ipart! Az Istennel nincs is sok bajunk, ő teljes mértékben támogat bennünket, de az adóhivatal és a kuncaftok nem akarnak tudomást venni arról, hogy az iparosnak is élni kell. Általában nem juttatnak nekünk tulnag szerepet az előkelő társadalomban, pedig milyen szépen beszélnek nekünk úgy választás előtt a méltóságos és kegyelmes politikusok és milyen könnyedén sózza ránk a mélyen tisztelt adókievítő bizottság a sok forgalmi és egyéb adót, holott se forgalmunk, se egyébünk nincs már.

A mozgópostás

A postára általában azt szokták mondani, hogy nehezen mozgó aparátus, amely különösen a sürgönyök, levelek és csomagok kézbesítésekor mozog nehézkesen. Ezt rólunk még a legnagyobb ellenségünk sem állíthatja, mert alig van intézmény, amely mozgékonyabb volna a mozgópostánál. Mi állandóan rohanunk, pedig igazán nem sietős a dolgunk. Abban azonban különbözünk a rendes utazóktól, hogy amíg azok unatkoznak, flörtölnek, vagy alusznak a robogó vonaton, mi addig elő készítjük a sok levelet, csomagot, amelyek hol kellemetlenséget, hol kellemes meglepetést okoznak a címzettnék.

B. U. É. K.

König és Lázár

nemzetközi szállítmányozási vállalat Arad, Str. Burur 3.

Utlevélvizumok, C. F. R. bérletek.
Külföldi utlevelek hosszabbítása

Künstler

vizum és utazási iroda. Telefon 86. ARAD, Bul. Reg. Maria 24.
(Meisl és Adler férfitúratúzet mellett. —o— Bukaresti megbízások elintéző helye.

A tejes

„Jó reggelt, itt a tej“. Ezzel szoktuk felzörgetni a lusta „előfizetőt“, aki még hajnali 9 órakor is alszik. De gyorsan pucolunk is az ajtó elé, mert a kuncsaft ilyenkor barátságtalan és még goromba találna lenni — Ezt igazán nem akarjuk, mert lesz szegénynek amugy is elég bosszúsága, amikor kiderül, hogy a tejhez sokkal több köze van a vízműveknek, mint a tehénnek.

A munkanélküli

Rossz einevezés. Igazán nem mondhatják rólam, hogy munkanélküli vagyok, mert nincs állásom. Nagyon sok olyan urat tudok, akiknek több állása is van és mégse dolgozik. Még jó, hogy nem folyamodik munkanélküli segélyért. Talán ő kapna, ha más nem is. Különben pedig egész nap dolgozom. Fát kell lopnom, hogy meg ne fugyanak a gyerekek; apró megbízásokat vállalok, hogy legyen egy falat kenyér; tüntetéseken kell résztvennem, ahol lehetőleg beverek egy-két ablakot, vagy rendőrféjet. Azután dutyiba kerülök, ahol aztán az én fejemet verik be. Hát nem eléggé változatos foglalkozás ez? És még azt mondják, hogy munkanélküli...

A színházi tűzoltó

Minden este fellepek a szinpadra, mégse vagyok művész. Ugy látszik nincs tehetségem, pedig a próbákon is megjelenek, igaz, hogy még nem próbáltam, de látom: nagyon sok színész van, aki mindennap próbál és mégse hagyja abba, pedig ő sem tud semmit. Amikor „forró este“ van a színházba, én ott állok a fecskendővel és vigyázok. Különösen akkor, ha látom, hogy valamelyik szereplő lámpalázás, vagy tüzesen csókolja a partnerét. Soha sem lehet tudni, mikor „üt ki a tűz“ a szinpadon. Ilyenkor jól jön egy hideg tuss.

Művészi butorok kiállítása a színházépülettel szemben.

Mielőtt butort vásárolt tekintse meg az

Aradi Butorkészítő Iparosok Szövetkezete

szencziációs kirkakatait és raktárait melyek a butoripar legteljesebb tökéletességétt bizonyítják.

Dura-elemek a legjobbak. Engros és detail.

Varga és Rosenfeld

a Központi szálló mellett. —

A városi tanács tag

Amióta a városatyának megválasztottak, hajnali 5 órakor kelek fel, hogy többet töprenghessek afölött, mi mindent kellene tenni városunk fejlesztése érdekében. Egész nap ezen gondolkodom és már ki is építettem magamban egy gyönyörű városfejlesztési programot. Sajnos azonban Lužai polgármester nem hagy érvényesülni, mert minden ötletemet megvalósítja, mielőtt még kifejténém azokat. Igazán kellemetlen, mert kívülről úgy néz ki a dolog, mintha mi semmit sem dolgoznánk és nem érdemelnék meg polgártársaink bizalmát. Ez esetben is beigazolódik tehát a régi mondás: manapság még a látzat is csal.

A kávéházi közgazdászok

A háboru idején kávéházi Conrádok voltak, akik zászlócskákkal követték a csapatok hadmozdulatait a térképen és csalhatatlan biztonsággal nyilatkoztak katonai kérdésekben. Ők mindenről informálva voltak és a stratégiai mozdulatoknál még volt a maguk kialakult véleménye. A békekötéssel elvesztették a kenyérüket és egy darabig tétlenül, szomoruan ültek a márványasztalok körül, amíg most, ^{újra felvirradt rájuk a konjunktúra.} Most nem a hadihelyzetről nyilatkoznak, hanem a gazdasági viszonyokról és ezen a téren is ép ugy otthon vannak, mint annakidején a térképeken. Tudnak minden bankbukásról, csődről, fizetésképtelenségről még olyanokról is, amik nincsenek. Külön kidolgozott terveik vannak a gazdasági krízis szanálására, a legnagyobb szakértelemmel szólnak minden gazdasági kérdéshez és közben nagy gondot okoz nekik, miből fizessék ki a mindennapi feketéjüket.

A szabónő

Régen nagy szerepet játszottam a hölgyek életében, de manapság egyre kevesebb dolgom akad. A rövid szoknya és rövid bluz divatja már majdnem feleslegessé lett, mert azt a tenyérnyi kis ruhadarabot minden nagysága össze tudja már fabrikálni. Igazán nem volt kunszt. Hálisstennek azóta divatba jött a hosszú szoknya és én újból az aktivitás terére léphet-

Messer Illés cukorkakereskedés
Arad, Str. Eminescu 11.

nék, ha volna pénzük a kunsaftoknak hosszú ruhára. Mert még rövidre is alig telik. A hölgyek egyre kevesebbet adnak az öltözetre, a bálak is kimentek a divatból, nem kell grand toilett és nemsokára ott tartunk, hogy az ugynevezett teaestélyeken pulloverben fognak megjelenni a dámák.

A szinigazgató

Allítólag én tudok a legszebben zokogni. Ha ez igaz, úgy minden okom meg van a sirásra. Szeretném látni azt a kötélidegzetű embert, aki az üres nézőtér láttára bájosan és barátságosan mosolyogna. Szinte köztudomású már az a sok gond és baj, amely a szinigazgatót nyomja, mindenki rajtam sajnálkozik és messze elkerüli a házamtáját, nehogy megszakadjon a szive a szomorúságtól. Olyanok, mint a jószívű Roodschild, aki nem bírta nézni a koldus nyomorúságát. Inkább kidobatta. Hát én ezt szeretném megszüntetni és ezentul, ha belepukkadok is, éjjel-nappal mosolyogni fogok. Engem többet senki sem hall zokogni, bármily szépen tudok is egyébként.

A képviselő

Mindennap ijedten nyitom ki az ujságokat: nem mondott-e le a kormány és nem-e irnak ki új választásokat, mert azt nem szeretném és váratlanul érne. Vidéki magányokban nem tudhatom melyik napon üt be a krach és ott Bukarestben, mikor fordul egy a helyzet, hogy a miniszterelnök megsértődik és lemond. Istenem, ezek a kormányfértiak olyan érzékenyek és csöppet sincsenek tekintettel a derék honatyák lelki nyugalomára. Szépen, csöndesen ülhetnének ők is életük végéig a bársonyszékben, ha követnék a példámot és sohasem politizálnának. Mert higyjék el, a politika az oka mindennek. Ha ez nem volna, képviselő lehetnék biz gromobaj és nyugodtan, zavartalanul élhetnének az ország többi polgárai is. Ezért hát kiáltsák velem együtt: Le a politikával!

Óriási nagy választék ujévi ajándékokban. Kölnivizek és illatszerek diszes kiállításban. — Kazetták, utifelszerelések a legolcsóbb áron

Drogueria »CITY« Parfumeria

E. ZEINER

Arad, Bul. Regina Maria 26. — Telefon 212.

Az igazgatósági tagok

Fejbólintó Jánosnak is nevezhetnének, mert más dolgunk amugy sincs, mint aláírni azokat az iratokat, amit elének terjesztenek aláírásra. A vezér csinál mindent, mi csupán a tantienemet vesszük fel és azt a csekélyke kis felelősséget vállaljuk. Mondd már! Ha baj van, ott van a vezérigazgató, a kényszeregyezés, a likvidáló

bizottság és csak a legkritkább esetben kerül sor a mi bő-rünkre. Ezt a kockázatot azonban vállalni kell azért a sok nyugodt szundikalásért, amit az igazgatósági üléseken élvezünk, a kényelmes, párnázott, jó igazgatói székben.

A sikkasztó

Az ideálom: Kecskeméthy Győző. Nem azért, mintha olyan nagy összeggel lógott volna meg, hanem mert sikerült neki úgy el pucolni, hogy rendőröket gummibottal kellett felszerelni, hogy legyen mivel a nyomát ütniök. De könnyű dolga is volt Kecskeméthy apánknak.

Egyszerűen álszakállt ragasztott és felült egy tengerentuli gőzösre. Amerikába farmott vett és közbecsülésnek örvend, ha meg nem halt. Próbálna azonban most sikkasztani kedves Kecskeméthy szaktárs. Most, amikor a technika boszorkányos gyorsasággal fejlődik és egészen ravasz eszközöket talál ki, csakhogy a szegény, de becsületes sikkasztókat nyakon csiphessék, Mert mi egyébért találták volna fel a rádiót, vagy pláne a távolbalátó készüléket, a szigorított wertheim-kasszát, jelzőcsengőket, a gyors rendőri szolgálatot és kiadatási eljárást. Gyerekjáték volt a maga korában az a szakma, kedves Kecskeméthy — háver. Most próbálna meg!

(Folytatjuk)

Nagymennyi-
ségű valódi

Hutchinson H ó c i p ő

érkezett leszállított áron!

Női csizma 780 volt, most 625. Női fél csizma 700 volt, most 595. Női fekete zips záros 600 volt, most 395. Női színes 600 volt, most 495. Fekete I. gummi 450 volt, most 350. Férfi sárcipő 320 volt, most 275. Gyermekek Wimpassing 1—7 250 volt, most 190. Leány 8—14 300 volt, most 220. — Kaphatók

**Lévai és Szigeti, Apponyi Testv.
Iványi M., Bata cipőáruházakban**

Megrendelések mérték utá elsőrendű anyagból. Szolid árak. Fájos lábakra szak-
szerűen készítek ort péc-
cipőket. Hó és sárcipő javítás. **Gara Miklós** v. ázar V.-u. 19. sa ok,
a Földes gyógyszertárral szemben

Negyvenöt év Szendrey Mihály emlékeiből

A színigazgató is ember, így nincs azon semmi csodálkozni való, hogy — örökké sir. Szegény Krecsányi szögezte le az örök igazságot: nem volt még közönség, amelynek soraihan mindenki meglett volna az előadás-sal elégedve, de színigazgató sem, akármilyen jól ment, aki azt mondta volna, hogy jobban már nem is mehet.

Igy vagyok valahogyan én is. Nemrégén még tele szájjal harsogták „jóbarátaim“, hogy milliókat tettem félre, hogy birtokom, vagyonom van és én — csodálatos, — mégsem vagyok megelégedett . . . Vissza-visszakivánkozom a multba . . . Ha nagyon elkeserítenek a mai idők sulyos gondjai, behúzódok az üres színházban egy üres emeleti páholy mélyébe, behunyom a szemem és megtörténik a csoda: tele van a színház . . .

A főbejáratnál ott áll Kreisz János gyönyörű, sujtásos portásbundájával, a kezében nagy marsallbot . . . Néha őszinte megbotráncozására elveszik a botot tőle: kell a Cigánybáróban a vajda kezébe . . . A pénztárfülkében Gonda László ül. Szeptember 1-én kinyitja a pénztárat és kiteszi az újságba, hogy aki bérelni akar, a régi helye tíz napig rendelkezésére áll. Heves harc indul meg a páholyokért, mert minden páholyrak meg van a maga ősi tulajdonosa. A páholybérletek végrendeletek tárgyát képezik: apáról-fiura szállanak. Minden jöttment nem juthat páholybérléhez Aradon . . .

Felütöm a régi bérletkönyvet és lassan kibontakozik előttem a régi közönség is. Purgly János, Urbán Iván, Andrányi Károly, Fábrián Lajos, Vásárhelyi Béla, Takácsy Sándor, Ormos Péter, Nachtnébel Ödön, Dálnoky Nagy Lajos, Dániel László, Otrubay Károly, Jakabffy Zoltán, Almay Olivér, Baross Ferenc, Fábry Sándor, Neuman Dániel, Neuman Alfréd, Neuman Adolf, Tenner József, Mayer Miska, Fodor Gyula, Ortutay Béla, Stauber József, Schreyer Jakab, Tolnay János, Bing Ede, Deutsch Andor, Deutsch Arthur, Köpf János, Kintzig János, Issekutz László, Pálmay Lajos, Mitter Dóri, Bohus

---

Ujévi ajándékok

Central-áruház

Kötött-szövött áruk nagy raktára. különlegességek, prima
kvalitások és mélyen leszállított árak.

László, Gróf Zichy Károly, Gutzjahr Mihály, Hermann Gyula, Löcs Rudolf, Steiner Ferenc, Purgly Lajos, Kintzig Géza, Bittó Dénes, Löbl Gyula, Weisz Márkus, Ring Lajos, Funkelstein József, Goldschmidt Mihály, Leopold Zsigmond, Herstein Simon, Dományi János, Weiler Rudolf, Csernovics Diodor, Solymossy Lajos báró, Bánhidy Antal báró, Suciú János, Raicu Sebők, Goldis László, Braun Gusztáv, Nacht Viktor, Péterffy Antal, Steigerwald Alajos, Wurzel Gyula, Dr. Vass Sándor, Széll Ernő, Seidner Rudolf, Seidner Sándor, Fellner Marci, Fuchs, Tenner Lajos, Persa Péter, Bojos Mihály, Paretz György, Mülek Lajos, Müller Károly, Kövér Gábor, Pozsgay Lajos, Friebeisz Miklós, Kristyóry János, Simay István, Nesnera Aladár, Zelinsky Róbert gróf, Nopcsa Elek báró, Wadovszky Gusztáv, Szathmáry Károly, Verbos Nándor, Avarffy Ferenc, Lusztig Herman, Eles Ármin, Bats Simon, Walfisch Ármin, Lukácsy Lajos, Maresch Gyula, Priegl István, Münz Ede, Boncz Döme, Beles János, Földes Kelemen, Ottenberg Tivadar, Rozsnyay Mátyás, Rosenberg főrabbi, Boross Béni. Ezek a nevek diszlenek a régmúlt idők aradi páholybélói között . . .

Hol nézzem meg már most, hogy az elmúlt negyvenöt év alatt kikből állottak Aradon a társulatok? Megkísérlem emlékembe idézni neveiket :

Fenyvesy Emil, Császár Imre, Gál Gyula, Balassa Jenő, Rónaszéky Gusztáv, Góth Sándor, Tapolczay Dezső, Somló

BCU Cluj / Central University Library Cluj

U j é

Lichtwitz finom likör

Lichtwitz eredeti Jamaica rum

Lichtwitz cognac Medicinal Brar

Lichtwitz Absinth, Whisky, Gir

Lichtwitz Orangeade Francaise

legjobb és legolcsóbb :: Minde

G Y

Arad, Bulev. Regele Fe

Sándor, Gyöngyi Izsó, Kövessy Albert, Kulinyi Marci, Fóris Pista, Szaday József, Csiky László, Zilahy Gyula, Nyáray Antal, Bács Károly, Mezey Péter, Bónis, Hunyady József, Kun Muki, Németh János, Szép Aladár, Tompa Kálmán, Szendrey, Kesztlér Ede, Beregi, Mártonfi Róbert, Delly Lajos, Várnay Jenő, Déry Jenő, Mariházy Miklós, Polgár Sándor, B. Szabó József, Polgár Károly Fenyéri Mór, Benedek Gyula, Pintér Imre, Odry Lehel, Barics Gyula, Mészáros Lajos, Kertész Dezső, stb.

A régi aradi színtársulatok nőtagjaiból Réthy Laura, Spányi Lenke, Vadnay Vilma, Ruzsinszky Ilona, Kállay Jolán, Pajor Emilia, Pálffy Nina, Diósi Nusi, Csik Irén, Inkey Gizi, Rédey Szidi, Pataky Vilma, Rontay Boriska, Vlassák Vilma, Székely Anna, Székely Irén, Ámon Margit, Zalay Margit, Kun Irén, Neogrády Dóra, Margó Zelma, Margó Cecilia, Felhő Rózsi, Rózsa Lili, Schubert Zseni, Blidár Vali, Láng Etel, Tolnayné, Sugár Aranka jutnak az énekes színésznők közül az eszembe. Kitűnő prózaszínésznők voltak: Delly Emma, Angyal Ilka, Kacér Nina, Novák Irén, Kiss Marcsa, Heppesné, Mészáros Gizella, Bácsné, Rónaszékyné, Török Irma, Medgyaszay Evelin, Havas Aranka, Tárnoky Gizella, Szentessy Ilona, Balogh Etel, Tomcsányi Nusi, Almássy Lola, Paulay Edéné, Horváth Paula, Szép Olga, Karácsonyi Mariska, Biró Irén, Feledy Boriska. György Ilona, Harsányi Margit, Szilágyi Berta, Aranyossy Janka, stb. . . .

BCU Cluj / Central University Library Cluj

r e :

Flora krémlikör

Flora tea-rum

Flora * * * Cognac Medicinal

Flora borpárlat és gyümölcs-pálinka

Flora málnaszörp

zakmabeli üzletben kapható!

and 33. :-: Telefon 141.

A társulatnak természetesen megfelelő műsora is volt a kitünő együttesekhez. A próza vetekedett az operettel. Megtörtént, hogy egy-egy téli idényben 20-25 előadást ért meg egy-egy próza. A Madame San Gène, a Dolovai, az Államtitkár, Király, Cyrano... A prózapremierek mindenkor előre eladott zenekari ülésekkel mentek. Minden komoly, új és régi darab műsoron volt, de leginkább az operaelőadások voltak divatban. A következő operák voltak műsoron:

Aida, Hegyek alján, Lohengrin, Othello, Trubadur, Traviata, Fidelio, Zsidónő, Bajazzo, Parasztsbecsület, Szevillai, Álarcosbál, Fekete dominó, Hoffmann, Hunyady László, Bánk bán, Ilka, Lakmé, Mignon, Tosca, Bohémek, Carmen és még jó néhány.

Ennyit szedtem össze hirtelenében negyvenöt éves színészi és színgazgatói multam emlékeiből. Van azonban még több is. Kell is legyen, mert a szomorú jelenben minden örömöm az maradt, hogy a multba tekintek. Jelen? Jobb nem is gondolni rá...

Minő csodás világ is volt az! Páholyjegy? Csak Fejér Gyula fűszer-üzletében volt kapható, ha a bérlő nem akarta ötször végignézni az előadást.

Azóta sem megy úgy a Fejér Gyula cégnek, amióta a páholyjegyeket nem az ő üzletében rendelik. Ez a nap volt színházi dekonjunktura kezdete, hová jutottunk édes Istenem azóta!

Szendrey Mihály.

Rendőri eljárás a Dácia menetjegyiroda ellen

A karácsonyi csoportkirándulásokkal kapcsolatosan kellemtelen helyzetbe került az oradeai „Dácia“ menetjegyiroda aradi fiókjá. A szokásos ünnepi kirándulásokat annyira felkapták, hogy a karácsony alkalmából úgy a Temesvári Hirlap a Künstler féle vízumirodával, mint a Dácia menetjegyiroda budapesti kirándulást rendeztek. Künstlernek sikerült az aradi prefekturán beszerezni a kiránduláshoz szükséges csoportutlevelet.

A Dácia menetjegyiroda ezzel szemben az aradi hatóságok megkerülésével, részben az oradeai, részben a kolozsvári csoportok utleveleibe foglalta az aradi kirándulócsoporthat. Az aradi hatóságok tudomást szereztek erről a manipulációról s eljárást indítottak a Dácia ellen.

Köztudomású ugyanis, hogy csoportutlevelet csak az a hatóság állíthat ki, ahová a kérvényező személyazonossági igazolványa alapján tartozik. Ebben az esetben kizárólag az aradi prefekturának állt jogában a csoportutlevelet kiállítani, hiszen az utasok kivétel nélkül aradiak voltak. Szinte érthetetlen, hogy a Dácia menetjegy irodának miért kellett ehhez a kétségbeesett ötlethez folyamodni, hogy célját elérje, most igen könnyen kerülhettek volna kellemtelen helyzetbe az aradi kirándulók. Mindenesetre a jövőben óvatosabb lesz a közönség és nem bizza sorsát egy olyan utazási vállalatra, mely kellemtelen epizódokkal „gazdagítja“ a kiránduló programját.

Hollywood, a görlök paradicsoma

Irta: Gertrud Wiethake Müller

A newyorki Broadway, amely emberemlékezet óta a legszebb görlicék gyülekezőhelye, most messze elmaradt Hollywood mögött. Nem azért, mintha a Broadwayon megszűnt volna a revü, hanem a hangosfilmfelvételek következtében a görlicék a filmvárosokba verődtek össze. Itt a legtöbb leány állandó foglalkozást kaphat, miután a revürendszerű hangosfilmek iránt az utóbbi időben óriási érdeklődés nyilvánult meg. De ettől eltekintve, minden nevesebb film-atelier nagyszámu görlöt szerződtetett le.

A la Spaniola ...

Rosita Moreno, spanyol táncművésznő, a Paramount legújabb szenzációja

tás és így alkalom kínálkozik, hogy megmutassák képeségeiket.

Bennett tapasztalásból beszél. Már tizenkilenc éve táncmester és ezen idő alatt minden nevesebb táncszámot ő ta-

David Bennet a Paramount filmgyár táncmestere egyik nyilatkozatában ezeket mondja:

— Hollywoodban élnek a legszebb és legfiatalabb statisztalányok. Határozottan ki kell jelentenem, hogy a newyorkiakhoz képest a hollywoodiak összehasonlíthatatlanul jobban táncolnak. sokkal becsületesebb munkát végeznek, mert sokkal több művészi becsületérzés van bennük. Fiatalságuk és a film határtalan lehetőségei táplálják ezt a tulajdonságot. Minden lánynak csak egyetlen óhaja van: Karriert csinálni! Gyakran tapasztalhatják, hogy elsőrangú szerepekre közülük esik a választás. megmutassák képeségeiket.

nitott be Newyorkban. Egyetlen szezonban tizenöt Broadway-revüt tanított be.

— A hollywoodi görlok átlagos kora tizennyolc esztendő — mondja a neves Mester. Azért kerülnek ily fiatalon hozzánk, mert majdnem valamennyien hollywoodi benszülöttek. Jól trenirozott táncosnő és ezekkel dolgozni valóban élvezet. Már kisgyerekkorukban ismerkedtek meg a filmmel és a bölcs szülök alighogy felismerik gyermekük képességét elküldik tánciskolába, mert jól tudják, hogy a táncstudás nagyban megkönnyíti a filmkarrierjuket.

— A newyorki görlok átlagos kora ezzel szemben huszonkét év — folytatja a táncművészet veteránja. Ezek a lányok nem newyorki benszülöttek, hanem inkább az európai államokból kerülnek ki. Ritka eset, hogy európai lányok huszadik életévének betöltése előtt hagyja el a szülői házat. Ekkor azonban már hiányzik belőlük a természetes adottság és kénytelenek a táncmestertől forszirozni technikát. Végeredményben a hollywoody görlok sokkal jobb táncosok, mint azok, akik a legelső newyorki revükben közreműködnek.

A Paramount csoport minden görlje nyolc táncformát mesterien tud, aminek következtében hihetetlenül rövid idő alatt tanulja el azokat a tánckülönlegességeket, amelyekkel valamelyik filmrevüben megnyerik a táncmester kitüntető figyelmét. A tények beszélnek: A hollywoodi görlok közül igen sokan már önálló tánciskolát nyitottak.

Bennett most harminchat görlyt tanít be a Paramount atelierben. A görlok közül pontosan tizennyolc szőke és tizennyolc barna. A barna görlok nagyon ritkák, ezért a Mesternek igen nagy nehézségébe került amíg, ezeket a lányokat összetoborozta.

A nagyszerű táncmester a másfélméter magas, százöt, száztizenöt font testsúlyu és szépfigu görloket szereti alkalmazni.

— Nagyon fontos, hogy a görli kedvesen tudjon mosolyogni — mondja Bennett. Altalánosságban az a nézet, hogy az esztétikus vonalu lábszár a legfontosabb kiváncalom egy görlnél. Ez azonban nem egészen így van. Első a szép mosoly, amelyet csak egy szép fogsor dekorálhat. Na és azután a szemek!... Kifejezésteli szemmel tehet csak jelentőséget a mosolynak. A lábak is fontosak, mert szép láb nélkül görli

---

Hotel CENTRAL Arad

Központi fűtés! Hideg és meleg víz! Kereskedőknek és utazóknak nagy kedvezmény! TISZTA! CSENDES! OLCSÓ!

Modernül berendezett intézetemben őszi és téli ruhák borkabátok festését és vegytisztítását a leggyorsabban és legszebben végzem

Hospodár Arad,

Str. V. Stroiescu No. 13.

el sem lehet képzelni. A karecsuság különösen a filmnél fontos. A felvevőgépnek ugyanis megvan az a rossz tulajdonsága hogy molettebben mutat a valóságnál.

A három kis ördög.

Balról: Rosita Moreno, Marion Shilling és Lillian Roth.

BCU-Cluj / Central
 dődik a munka. Az atelier-anyák viselik gondjukat. Minden atelieranyának az a kivánsága, hogy az ő leánya lépjen Nancy Caroll vagy Ruth Chatterten örökébe.

— És végül — fejezi be nyilatkozatát a Mester — mondhatom, hogy a hangfilm egy új görlytypust termelt ki, méghozzá igen kiváló typust, amely szép esztetikus, tehetséges és amellet minden vágya, hogy mennél többet tudjon.

Hollyvoodi csillagvizsgáló

A rejtélyes Gary Cooper

Copyright by Erdélyi Élet and Paramount Publix Corporation New-York

Irtá: Gertrud Wietbake Müller.

Nagyon jól tudta, hogy mit cselekszik, az, aki Amerikát a határtalan lehetőségek hazájának nevezte el. Habár pénzért táncol az ördög az egész világon, mégis ha filmről van szó, ebben Amerika fölülmulja a világ bármely államát.

Film és Hollywood identifikálódott fogalom és az csak természetes, hogy ebben a film metropolisban minden kis filmdiva excentrikus és különlegessen szeszélyes. Miután hírnévről van szó, akad egy egész sereg filmiskola

és hangzatos nevü ügynökség, amely megfelelő összeg ellenében mindenkor igazolni hajlandó, hogy a fizető az a bizonyos világszerte keresett *Clara Bow* vagy *Adolphe Menjou* típus. Ezek az intézmények valóságos légvárakat építenek a művészjelöltek elé, míg végül ezek hálálkodva írják alá az elébük nyújtott kötelezvényt. Ebben persze a „Kékszakáll”-hoz címzett ügynökség kötelezi magát, hogy zárós határidőn belül, megfelelő dollárérték ellenében beszédgyakorlatban és mimikai aktutásban részesíti tanítványát.

A tanítás rendszerint ezzel a banális utasítással fejeződik be:

— Légy szokatlan és különös, bárhol megfordulsz mindenütt csak dicsérd magad. Egyszer majd olyanra is akadsz, aki meghallgat. A többi azután már gyermekjáték.

A tanács tán nem is oly rossz. Nem egy mai filmtekintély folyamodott már ily módszerhez hogy leküzdje a kezdet nehézségeit. Mégis vannak kivételek, akik szerénységük dacára a legjobb hírnévre vergődtek.

Itt van például *Gary Cooper*.

Cooper ma a legfiatalabb favoritja a Paramountnak. Aránylag rövid idő alatt emelkedett a starok közzé és minden diva örül, ha partnere lehet.

És vajjon mikép csinálta ezt? Lautsprecherrel és nagy dobbal??...

Nem! éppem ellenkezőleg. Nyugodtan bevárta, míg rá került a sor.

Ha Coopert felkeresi egy Uhirlapíró Lilazry átéljében ezt foja látni:

Ott ül egy tábori széken a világító munkások között és nézi őket, vagy állát a tenyerére támasztja és gondolatban messzi messzi szárnyal.

Ha karrierjét firtatjuk, csodálkozik és csupán ennyit válaszol:

— Hogy jutottam ide?... hova?...

Hosszu szünet.

— Igen „Mester“ — bátorítjuk Coopert — arról beszéljen, hogyan lett önből „star“.

— Én igazán nem forsziroztam!...

Ujabb szünet.

Iosif ROBITSEK József Telefon 809.

Mare comerciant de aromate, coloniale și vopsele.

Füszer-, gyarmat- és festék-nagykereskedő.

ARAD, Strada Crișan (volt Karolina-uca) No. 1.

KORNIS Testvérek

Kereskedelmi áru-ügynökség

ARAD, Bulev. Reg. Maria 5.

Telefon 501.

Akárhányszor próbáljuk firtatni karrierjének történetét mosoly a válasz. Amely azután arra a szívből fakadó kacagássá hatalmasodik, amellyel San-Franciskótól Bombay-ig minden fiatal leány fejét elcsavarta.

— Tudja, uram. ez az én számomra is rejtély — válaszolja végül Cooper hirtelen fordulattal. — Mindenesetre itt vagyok és nagyon boldogan veszem ezt tudomásul. Igazán nem tudom, hogy mi minden volt segítségemre. Mindez számomra egy szép álom, — hogy miért? — nem tudnám megmagyarázni.

Cooper nem máról holnapra szerzett hirnevet magának. Sok éjszakát töprengett azon, hogyan tudna valamelyik ügynökség révén elhelyezkedni — ez ugyan nem lehetett szép álom!...

Vázlatkönyvvel és ceruzával felszerelve érkezett meg Gary Cooper a szülői házból Los Angelesbe, nem is gondolt filmbabérokra csupán azt remélte hogy, mint karikaturista valamelyik lapvállalatnál el tud majd helyezkedni. De ebben is csalódott, mert az udvariatlan „szerkesztő urak“ egymás után mutattak neki ajtót. Amíg a gyomra és a pénztárcája elbirta, nem viselte meg türelmét a sok visszautasítás. Amikor azonban látta, hogy minden hiábavaló, valamelyik film ügynökséghez fordult.

Néhanapján mint statiszta kapott is rövidlélegzetű alkalmazást, ez a pár dollár persze még arra sem volt elég, hogy nyomoruságosan eltengődjön. Csakhamar világosan látta, hogy tartózkodó természetével nem sokra megy. Pénzecskejének morzsáján ügynököt szerződtetett, aki helyette sorra járta az ügynökségeket. Egy hét mulva Cooper főszerepet játszott egy „Quicki“-nek nevezett teljes műsort kiegészítő egyfelvonásos filmben. Ezután már jelentősebb szerepeket is kapott, míg végre a vadonban játszódó film főszerepét kapta meg. Miután gyermekkorában a steppen lakott sokat lovagolt, most ezt nagyszerűen hasznosította, mert a darabban egy bátor cowboyt kellett játszania. A scenárium szerint Cooper szerepe egészen jelentéktelen volt. Ő csinált belőle domináló szerepet a film sikerének támasztéka lett. A cowboy szerep forduló pontot jelentett Cooper életében.

Schulberg a hollywoodi Paramount filmgyár vezetője is felfigyelt Cooperra. Felvétel után tüstént magához kérte.

A cowboy, karikaturista és filmszínész másnap pontosan meg is jelent Schulbergnál, aki éppen a konkurens filmvállalatok vezetőivel tanácskozott. Hogy Coopert összetévesztették-e valakivel, vagy öntudatos fellépése keltett kedvező benyomást, azt ma már nehéz lenne megállapítani; Annyi azonban bizonyos, hogy az obligált „Jöjjön kérem máskor“ felkiáltású elhárító gesztus helyett a titkár a tanácsterembe vezette, ahol egy csomó barátságatlanul minisztráló tekintettel

---

Csak Ön az oka,

ha az „Erdélyi Élet“ szenzációs számaiból éppen az Ön hirdetése marad ki!

került szembe. Cooper most már teljesen elvesztette a fejét: valósággal magába roskadt, rákvörös lett, értelmetlen szavakat kezdett el dadogni, majd mosolygott.

Ez a félszeg mosoly segítette szerződéshez.

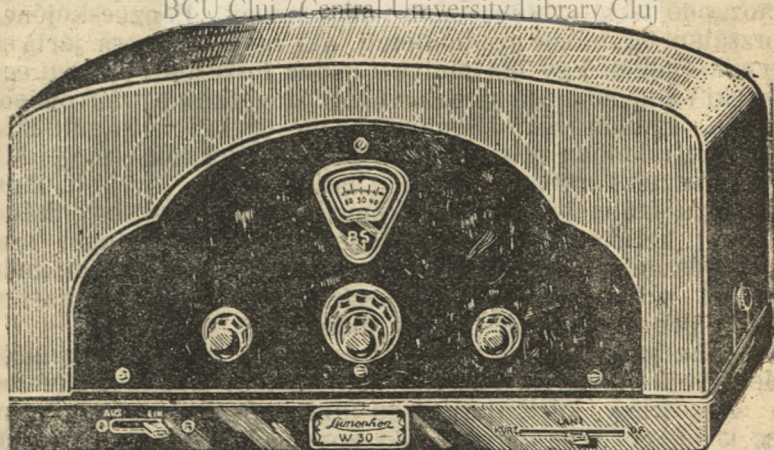
Miután aláírta a szerződést a Texas állambeli San Antoniába küldték, ahol egy William Wollman nevű rendező a „Wings“ című filmet rendezte. White kadett szerepét kapta — kis szerep — de Cooper kitűnő játéka ezt a jelenetet kimagaslóvá tette. Wollman el volt ragadtatva Cooper tehetségétől és a filmesek — akik állandóan új arcokat kutatnak — felfigyeltek rá.

Ebben az időben kezdődött meg „A válás gyermeke“ című film felvétele. A főszereplő Clara Bow, Coopert választotta partneréül. Ezután jött a többi: „A halállégió“ és „Az első csók“ ezekben Fay Way volt a partnere. „Dalolnak a hegyek“ című képben Lupe Welez, a „Nagypéntek“ című Jannings filmben és a „Daisy“ címűben Nancy Caroll volt a női partnere.

Még akkor is megmaradt a szerény és nyugodt Cooper-nak, amikor már stárrá lépett elő. Továbbra is mosolygott olyan fiatalosan és félszegen mint azelőtt, rendesen elvégezte munkáját, nem akart feltűnni, hanem várt míg újabb felvételre kerül a sor. Ennek dacára mindenkinek meséli:

— Egész karrierem egy rejtély!...

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Csőekkel Lei 9.000 reklám áron!

Magas-frekvenciájú árnyékcltrácsu csővel, Háromrácscos végerősítéssel, kétoldalu egyenirányítással. Antennatekerccsel, a szelektivitás emelésére.

Követelje rádiókereskedőjétől ezen szenzációs gép bemutatását. Viszonteladókat kiszolgál HIRSCHMANN Károly Arad, Strada Gheorghe Lazar No. 17.

JOHN GILBERT ÉLETE

John Gilbert akiváló Metro stár legközelebbi hangos filmje „Warja! Sailer“ (A tengerészek utja).

John Ghilbert 1895. jul. 10-én született Utah állam Logan nevű városában, szülei vándorszínészek voltak de anyja elhagyta a férjét, amikor John 4 éves volt. A kisgyerek a pja vándortársulatával bejárta egész Amerikát, gyermekszerepeket játszott, majd nagyszüleinél letelepedve végezté el iskoláit. Ezután ismét anyjához került, aki közben egy Gilbert nevű bevándorolt francia színészhez ment újra feleségül. A második férj adoptálta a fiút aki 18 éves korában Hollywoodba került és hosszú ideig statistált. Első ko-

moly szerződését a Foxfilmnél kapta, majd a Metro-Goldwyn szerződtete őt „Az ember aki a pofonokat kapja“ című film egyik főszerepére. Karrierjét tulajdonképpen A vig özvegy indította meg, utána igen nagy sikert aratott az Asszony és az ördög, Karenina Anna, Kozákok stb.

SODEBA

a belföldi
fürdőkálya

gyárak központi eladási irodája

ARAD, STR. ALEXANDRI 6.

TELEFON 570.

ERDELYI ÉLET HUMOR

— Mit szól Mironescu azokhoz a mind gyakrabban felhangzó ellenzéki hangokhoz, amellyel sürgös rezsimváltozást követelnek, különben elpusztul az ország?

A kilencvenötéves Kohn elmegy egy orvoshoz, hogy megvizsgálta a tüdejét. Az orvos megvizsgálja, aztán megkérdezi tőle, hogy dohányzik-e?

— Igen, — feleli Kohn naponta elszivok negyven cigarettát és husz szivart.

— Hát vegye tudomásul — mondja erre az orvos — hogy fél tüdeje már oda van. Ha a dohányzást nem hagyja abba, egy fél éven belül menthetetlenül elpusztul.

— Maga pont a tizedik orvos, — állapítja meg Kohn — aki ugyanezt jósolta meg nekem. Kilencen már meghaltak.

.....

— **Hogy van az, hogy egyes miniszter urak állandóan azt hangoztatják, hogy a viszonyok javulását nem lehet kizárólag kormányintézkedésektől várni?**

A dummer Augustus éjnek idején kétségbeesve beront a cirkuszigazgató szobájába és azt kiáltja:

— Igazgató ur, igazgató ur, ég a cirkusz.

Az igazgató átfordul a másik oldalára és bosszankodva mondja:

— Mit akar tőlem? Keltse fel a tűznyelőt?

.....

— **Miből tudja meg nebich fogyasztó, hogy a parlamentben már megint elfogadtak egy törvényjavaslatot a termelők támogatására?**

Kohn hazajön, ránéz a falra, aztán így szól a feleségéhez:

— Na, már megint itt járt az anyád?

— Itt volt — feleli csodálkozva a Kohonné — honnan tudod ?

— Mert le van köpve az arcképem.

.....

— **Egyes lapok szemére vetik Maniunak, hogy az ország súlyos bajának orvoslása helyett üdülni ment. Tényleg rászolgált Maniu erre a szemrehányásra ?**

Egy híres és tudós rabbi innyenc volt. Egy jó ebédet nem adott oda a világ minden kincséért. Egyszer meg is szólította valaki:

— Hogy lehet az, rabbi, hogy nagy tudós és nagy gondolkodó létedre olyasmikkal is törődsz, mint a jó evés ?

Hát mit gondolsz, — szólt a rabbi — a jó ételek csak a butáknak való ?

— *Minden cikkért írója felel. Az „Erdélyi Élet“ hasábjain helyet talál minden közérdekű esemény. Belső és külső munkatársaink mindenről az igazat és csak az igazat írnak. — Nem igazat írni nem szabad.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Mairovitz fatelep

ARAD, Calea Radnei No. 55.

Telefon: 667.

Virágcsokrok, kosarak, koszorúk, vágott és cserepes virágok import délszaki növények, dekoráció növények, gumók, hagymák és mindenfajta virágmagvak nagy választékban, a legolcsóbb napi árakon

beszerezhetők

MIHELYI és FIAI

virágüzletében Arad, Str. Romanului (Zrínyi u.) Select mozgó mellett Tel. 567. Kertészeti-telep: Mária-Radnán.

Prima tűzifa aprított,
Szalon kőszén pormentes,
Szalon diókoks sziléziai,
Vasaló fa-szén szagtalan,
Kovács szén kétszer mosott

KNEFFEL

fa- és szénüzlet

Bul. Reg. Ferd. I. 27. Saját ház.

THERAPIA

szanatórium Arad, Str. Iosif Vulcan (Kazinczy-u.) 8.

Telefon 532.

Telefon 532.

Legmodernebb mütőfelszerelés.
Röntgen, Quarz. — Diathermia.

Elsőrendű fazenmunkát vállalok a leg kevesebb árban heti vagy havi kedvező fizetési feltételek mellett. Ugyeszin'én vasalást és javítást is méltányos árban eszközök Szives partióját kér: **Mayer Lajos**
 URISZAHÓ, Sr. Cuza V. d. 5. (Thököly-ucca)

Legolcsóbban

vállal ablaküvegezést, bazár-tükör készítést, vak-tükör újítást és üvegsziszolást BAUER ÖDÖN, v. Batthyány-u. 21. patikával szemben

FABRICA DE VAR DIN BÂRZAVA S. A.

Arad, Bul. Reg. Ferd. 6. Telefon 9—18. Ajánlja az általánosan elismert minőségű hőfóhérs darabos nagy kiadóképességű lalaszinti meszt

Vezérképviselő: KORNIS ZSIGMOND ARAD.

Mindenki bevallja...
 Senkisé tagadja...
 hogy a

TRIOIRON

**rádiócsövek-
 nek és hangzó-
 rónak nincsen
 párja!**

Színházi, estélyi ruhákat fest, vegyileg tisztít

KNAPP gőz- és villanyerőre berendezett vállalata
 volt Weitzer-ucca 11. volt Magyar-ucca 10.

AZ
**ARADI
 KÖZLÖNY**

Erdély leg-
 régibb, legolvasottabb és
 legelterjedtebb napilapja!

Művészi olajfestmények
 képeretek nagy választékban

Freimann

műkereskedésben Arad,
 Strada Bratianu (Weitzer J.-u.)

**MINDEN HÁZNÁL
 LEGYEN**

HA NINCS, AKKOR VEGYEN!

zi dényre! Aki jó és erős **Czernóczky**-féle cipőt szerezzen be! Verseny
 övel akasztja magát ellátni, az **ár:** Női fekete vagy panglis fű-
 cipő 380 lejtő, fé fi erős strapa cipő 480 lejtől, női barna fél cipő 45 lejtől.
 árapp minden színben 450 lejtől. férfi barna legújabb kivitelben gummisarokkal 600 lejtől, gyermekcipő
 260 lejtől. Az Aradi Iparosok áru hitel könyveckére a fenti árak mérvadók.

egszebben fényez, mos, vasal

Buttinger Teréz

ARAD, volt Bathyhányi-u. 35. Str. Con-
 toru ui. -o-o- Bent az u Ivarban.

FORTUNA

butorüzlet Aradon,
 t Boros Béni-ér 41. (Mezőgazdák szék-
 zában). Legolcsóbban beszerezhető: háló,
 étlő, konyha és egyéb lakásberendezések
 jobb kivitelben, előnyös fizetési fe-téte-
 mellett is.

PALADICS I.

ielőtt lakását festeti
 gy házába költözik, villany-
 vezetését fektesse a falba

ÁVRÁDIVAL

Bul. Reg. Ferdinand No. 13.

Erika

DEAL, UNDERWOOD
 és hordozható

író gépek

ak és használtak állandóan rak-
 ron. Nagy javító műhely! I-a ga-
 ntált friss angol írógépszalagok.
 odafelszerelések. Izléses nyom-
 tványok. Dombornyomda és
 ílyegzők. Állandó gyors és gép-
 írási tanfolyam.

Szászár, Arad, Strada
 Bratianu No. 2.
 Minorita-palota. — Telefon 393.

Hartmann Kálmán

ékszerésznél Arad, Minorita-p. legjobb
 árak, legdusabb választék, legolcsóbb árak!

Olcsó tűzifa! Ölfá 840 Lei

AUFRICHT fatelep

Gyermekkórházzal szemben. Autobusz
 megálló

Figyelje!

Figyelje!

Verseny áraitam!

1 méter jóminőségű házi vászon	24 L.
1 mtr. jóminőségű, tennis flanel	29 L.
1 mtr kelengye mosott vászon	36 L.
1 méter divat flanel	39 L.
1 mtr. 150 széles gyapju férfi- szövet	240 L.
1 mtr Crep de chin sejyem	380 L.
1 db cloth paplan vattával	425 L.
1 ágy garnitúra 3 db	980 L.

Glesinger Jenőnél

Arad, volt József főherceg-ut 11. sz.
 „Credit” R. T. elerúsító helye!

Hirdessen az Erdélyi Életben!

Arany ékszerek, pontos órák,
 preciz óra-
 és ékszer reparatúrák

REINER JÓZSEF
 műorás és ékszerésznél Aradon, a színház színészbe-
 járóval szemben, Str. Pirci No. 3. [Vörösmarty-ucca

Ha olcsón és praktikusán akar vásárolni, úgy keresse fel **Salgóné** bizományi üzletét

ARAD, Str. Horia (Széchenyi-u.)
 Neuman-palota, hol: közszük-
 ségleti, háztartási, alkalmi, aján-
 déktárgyak, antiquitások dus vá-
 lasztékban állandóan kaphatók.

Tekintse meg a kirakatot!

A legujabb női és leányka télkabátokban,
továbbá minden minőségű szörmebundákban

Iuliu Plesz Gyula

cégnél Arad,

a színház hátsó bejáratával szemben, a CONSUM R.-T. könyveivel
készpénz áron lehet vásárolni. — **MÉLYEN LESZÁLLÍTOTT ARAK!**

Kérem a címre figyelni!

„Dácia” kávéház és étterem

Arad előkelő közönségének találkozó helye!

Mindennemü
fűszer- és csemegeárúk
legjobb minőségben, legolcsóbban

ÉLES

fűszer- és csemegeüzletében

Hirdessen az
Erdélyi Életben!

Bevásárlás előtt tekintse meg

Szántó es Komlós

ruhanagyáruház szenzációs ki-
rakatait. — Mélyen leszállított
árak. Mérték utáni rendelések
gyorsan, pontosan és megbizha-
tóan eszközöltetnek. Szenzációs
nagy raktár iskolaöltönyökben.

ARAD, Színházépület.

Arad legkelleme-
sebb szórakozó-
helye a

Városi Kávéház!

A V a s f ü r d ő t

ujjonnan renoválva házikezelésbe vettem.
Nyitva reggel 6-tól este 10-ig.

Böhm Jenő

Ernyő és nyakkendő legolcsóbban
beszerezhető

„TRANSYLVANIA“

ernyőáruházában. (Fischer Eliz-palota.) — Ernyő és nyak-
kendő javítást olcsón vállal. — Legolcsóbban vásárolhat —

Bélyegzőket olcsón, jól és
azonnal készít **Stampa**
bélyegzőgyár Arad, a főpostával szemben

50%-kall mérséket C. F. R. körutazási jegyeket a belföld összes vonalaira egész éven át kiad a **Wagons-Lits Cook** utazási világvállalat menetjegyirodája Aradon, Minorita templommal szemben, az Octogonban. — TELEFON 6—57. Bármely relációt azonnal összeállítunk és kézbeadunk.

Butor részletre készpénz árban kedvező feltételekkel **Garai**

ARAD, Piața Avram Iancu No. 10.

TIMIȘOARA, Fabrica P. Coronini No. 23.

Csak az árak olcsók — minőségeink változatlanul jók!

GOLDSTEIN LAJOS
DIVATÁRUHÁZA

Arad, Strada Bratianu (Weitzer János-uca) No. 2.

Mélyen leszállított árakon nagy választékot nyújtunk kosztüm és kabátkutnik, bársonyok, selymek és mosóanyagokban. — A hölgy és férfiközönség kedvelt bevásárlási helye!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Muzsai József

ARAD,
színházzal szemben

ÖLTÖNY, TRENCH-
COATS, ULSTER

Legjobb- és legolcsóbb!

Szines fényképek,
pastell-, aquarell- és olaj kivitelben. Portré, gyermek és interieur felvételek a nap bármely szakában, vasárnap is

Feszler Róbert
fotóművészeti szalonjában. Esti pillanatsfelvételek Nitraphot reflektorok mellett. A Consum részletcsoport tagja. Tekintse meg a kirakatokat.

Arad, Bul. Reg. Maria 20.
Szabó Albert üvegházában.

Szőnyeg, függöny, stor, ágy- és asztalterítő, sezlonátvevő, butorszövet, brokát és mokett, roletta- és matracgradl, függöny-etamin és ussor, paplan, nyári takaró, kelengyevá- **legolcsóbban**
szon, zefir, selyem, szövet- és bélésáru

„MERCANTIL“

szőnyeg- és divatáruházban Arad, Bul. RegMaria 18.

Nagy ujévi vásár!

M. FISCHER

üveg- és porcellán nagyáruházában

**Minden vevő értékes
ajándékot kap!**

Az összes diszműárakból 20 százalék pénztári
engedmény!

Fehér Kereszt-épület

TELEPHON: 390.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A betartott ígéret.

Befejeződött a karácsonyi szezon, amely alatt a n. é. vevőközönségünk meggyőződött áraink hihetlen olcsóságáról. Ezt bizonyítja karácsonyi vásárunk példátlan sikere. A vevőközönség végre ráeszmélt arra a nagyhatalomra, amelyet a készpénzzel a kezében tart.

A mi üzletünk készpénzület.

Áraink egy csapásra olcsóságot teremtettek Aradon, de csak azért:

- 1. mert direkt a gyárostól vásárolunk,**
- 2. mert csak készpénzért vásárolunk és adunk,**
- 3. mert csekély haszon mellett nagy forgalmat bonyolítunk,**
- 4-szer és végül, mert megértettük az idő szavát.**

Az olcsóság lesz továbbra is jelszavunk.

Arad, 1931. január 1.

N é p á r u h á z

Arad, Minorita-palota